

Vorbereidend
Wetenschappelijk
Onderwijs

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-Regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag of ieder kolon toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag of de vertaling van een kolon worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.

Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag of kolon is.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord of een kolon geheel juist is vertaald, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord of een kolon gedeeltelijk juist is vertaald, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag of de vertaling van een kolon niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 100 scorepunten worden behaald.

Het aantal scorepunten is de som van:

- a. 10 scorepunten vooraf;
- b. het aantal voor de beantwoording van de vragen en voor de vertaling toegekende scorepunten;
- c. de extra scorepunten die zijn toegekend op grond van een beslissing van de CEVO.

6 Het cijfer van het centraal examen wordt verkregen door het aantal scorepunten te delen door het getal 10.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Grieks VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen punt(en) in mindering wordt / worden gebracht.

2 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

3 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolom.

4.1 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Tekst 1

Maximumscore 1

- 1 εἰμαρμένος (regel 2).
Onjuist: (καὶ τοῦτοις).

Maximumscore 2

- 2 (μὴ) τι γένος ἀίστωθείη (regel 11).
Onjuist: σωτηρίαν en alleen (τι) γένος of ἀίστωθείη.

Maximumscore 2

- 3 Een dergelijke combinatie zou het evenwicht in de krachtsverhoudingen doorbreken. / Epimetheus wilde een evenwichtige verdeling van de eigenschappen bereiken. / Of woorden van overeenkomstige strekking, waarbij het element evenwichtig / evenwicht / gelijk(heid) / gelijkmatig(heid) essentieel is. 1
ἐπανισῶν (regel 11). 1

Maximumscore 2

- 4 Roofdieren / dieren die andere dieren opeten / vleesetende dieren.
Onjuist: dieren met weinig jongen.

Maximumscore 2

- 5 De tweemaal vertelde diefstal van Prometheus.
De herhaling van de mededeling dat de mensen niet beschikten over de vaardigheid een
gemeenschap te organiseren / de πολιτική τέχνη.

11**Maximumscore 2**

- 6 De tweede voorwaarde was het vermogen een gemeenschap te organiseren / een stad te
besturen / het bezit van de πολιτική τέχνη.

Maximumscore 2

- 7 (ῥῆκουν) σποράδην (regel 41)

Maximumscore 1

- 8 αἰδῶ τε καὶ δίκην (regel 49) / δίκην καὶ αἰδῶ (regel 50)
Alleen indien de beide woorden genoemd zijn, een scorepunt toekennen.

Maximumscore 2

- 9 Ook de andere vakmensen bedienen (ieder met hun eigen deskundigheid) een groot
aantal mensen (dat dat vak niet uitoefent).
Of woorden van overeenkomstige strekking.
Onjuist: Ook zij / de anderen zijn vaklui. / Ook zij / de anderen doen dat.

Maximumscore 2

- 10 Doordat Zeus δίκην καὶ αἰδῶ / de πολιτική τέχνη onder alle mensen heeft laten verdelen.

Maximumscore 2

- 11 Als sofist was Protagoras ervan overtuigd dat deugd onderwezen / aangeleerd kon
worden. / Protagoras had er zijn beroep van gemaakt de deugd te onderwijzen.
Of woorden van overeenkomstige strekking.
Niet goed rekenen: Protagoras was een sofist (zonder nadere toelichting).

Maximumscore 2

- 12 Plato / Sokrates neemt zijn toevlucht tot een mythe wanneer hij het onmededeelbare wil
proberen over te brengen en een „logisch”, rationeel betoog daarvoor te kort schiet.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Tekst 2**Maximumscore 2**

- 13 (ἐμοῦ) ἀναλαμβάνοντας (τὸν λόγον) (regel 1)
ὠμολογήσαμεν (regel 2).

11**Maximumscore 2**

- 14 οὐ παρόντος (regel 5)

Maximumscore 2

- 15 C

Maximumscore 1

- 16 σκεύους (regel 8)

Maximumscore 2

- 17 *a, c en d.*
Indien twee antwoorden goed, 1 scorepunt toekennen.

Maximumscore 2

- 18 οἰκεῖος (regel 12)

Maximumscore 4

- 19 1e stelling: ὁ ἀκόλαστος (= ὁ πονηρός / ὁ ἐναντίως ἔχων τῷ σώφρονι) κακῶς πράττει
2e stelling: ὁ κακῶς πράττων ἄθλιός ἐστιν
conclusie: ὁ ἀκόλαστος ἄθλιός ἐστιν
Voor elk goed element 1 scorepunt toekennen.

Maximumscore 2

- 20 Sokrates stelt wel vragen, maar hij beantwoordt die zelf, waarbij aan Kallikles een onbetekenende bijrol is toebedeeld. / Het is eigenlijk een monoloog van Sokrates. / Er is geen sprake van een echt gesprek.
Of woorden van overeenkomstige strekking.
Indien wordt ingegaan op de inhoud en niet op de vorm, geen scorepunten toekennen.

Tekst 3**Maximumscore 2**

- 21 Ja, want de Perzen mogen hun macht vergroten / andere volkeren onderwerpen op grond van het recht van de sterkste.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Tekst 4**Maximumscore 2**

- 22 Plato zou het met deze stelling niet eens zijn. Volgens hem bestaat de mens uit ziel en lichaam; de ziel is van hemelse / onstoffelijke oorsprong; het lichaam bestaat uit aardse materie (waarin de ziel zijn intrek neemt).
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 2

- 23 De kennis van de logica en de wiskunde berust (net zoals alle kennis) op het feit dat de ziel zich haar oorsprong en dat wat zij daar geleerd heeft, herinnert.
Of woorden van overeenkomstige strekking.
Indien in het antwoord geen sprake is van een verwijzing naar of omschrijving van de anamnesis, geen scorepunt toekennen.

4.2 Antwoordmodel voor de vertaling

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 24	
Maximumscore 2	
Ἴπποκράτης παρ' ἐμὲ ἀφικόμενος Wanneer / omdat Hippokrates bij mij komt / gekomen is	
Niet fout rekenen: bij me komt in strijd met / vanaf / van de kant van langs	<u>0</u> <u>1</u>
Hippokrates staat tot mijn beschikking hoewel	<u>0</u> <u>0</u>
toen Hippokrates bij mij kwam	<u>0</u>
Indien de ontkenning in kolon 25 met het participium is verbonden, zowel kolon 24 als kolon 25 geheel fout rekenen.	
Kolon 25	
Maximumscore 1	
οὐ πείσεται, zal hij niet ondervinden / ondergaan,	
Niet fout rekenen: doorstaan / lijden hij ondervindt / ondervond niet / heeft niet ondervonden overreed / getuchtigd worden	<u>0</u> <u>0</u>
Kolon 26	
Maximumscore 2	
ἄπερ ἂν ἔπαθεν wat hij ondervonden zou hebben / zou ondervinden	
zoals	<u>1</u>
hij zal / kan / zou kunnen ondervinden	<u>1</u>
men zou ondervinden	<u>1</u>
ik zou / zij zouden ondervinden	<u>0</u>
wat hij ondervond (toen hij in de leer ging (kolon 27))	<u>0</u>
niet van πάσχω	<u>0</u>
Kolon 27	
Maximumscore 2	
ἄλλω τῷ συγγενόμενος τῶν σοφιστῶν als / wanneer hij in de leer was gegaan / zou gaan / ging bij iemand anders / een ander van de sofisten / een andere sofist;	
Niet fout rekenen: bij andere sofisten / anderen van de sofisten bij de ander van de sofisten	<u>0</u> <u>0</u>
als een ander in de leer gaat	<u>0</u>
met een ander in de leer gaat bij	<u>0</u>
bij / voor / door iemand / iets anders	<u>0</u>
(wat hij ondervond (kolon 26)) toen hij in de leer ging	<u>0</u>
hoewel	<u>0</u>
technicus / kunstenaar / wijze	<u>0</u>

Kolon 28**Maximumscore 2**

οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι λωβῶνται τοὺς νέους·

want de anderen (enerzijds) behandelen de jonge mensen / jeugd / jongens slecht;

γὰρ niet vertaald

1

sommige anderen / sommigen, de anderen

1

de vreemden

0

de anderen behandelden slecht

0

de anderen zullen slecht behandelen

1

de / deze jonge man

0

de nieuwen / nieuwelingen

1

overmoedig / hartstochtelijk

0**Kolon 29****Maximumscore 3**

τὰς γὰρ τέχνας αὐτοὺς πεφευγότας

want hen, terwijl / wanneer / hoewel zij zijn gevlucht voor / ontvlucht zijnde de schoolvakken

γὰρ niet vertaald

2

Indien ook niet vertaald in kolon 28, hier opnieuw aanrekenen.

hen zelf

2

de vakken zelf / die vakken

0

αὐτοὺς niet als object

0

ontvluchtend

2

omdat ze zijn gevlucht

1

beschuldigd worden van

0

πεφευγότας Indien duidelijk niet als accusativus opgevat

0

de schoolvakken (weer terug voerend (kolon 30))

0**Kolon 30****Maximumscore 3**

ἄκοντας πάλιν αὖ ἄγοντες

(hen) tegen hun zin (weer) terug / weer (terug) voerend naar de schoolvakken

horen / speer / slang

0

onwillekeurig

1

ἄκοντας Indien duidelijk niet met het object verbonden

0

daarentegen / integendeel / op hun beurt

2

oudtijds

1

stad / tegen / verder

0

wedstrijd

0**Kolon 31****Maximumscore 2**

ἐμβάλλουσιν εἰς τέχνας,

werpen zij (hen) in (de) schoolvakken / dwingen zij hen zich met de schoolvakken bezig te houden,

een aanval doen / ontmoeten / veroorzaken

0

gedurende

0

één van de schoolvakken

0

zij werpen zich op de schoolvakken

0

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 32	
Maximumscore 2	
λογισμούς τε και αστρονομίαν και γεωμετρίαν και μουσικήν διδάσκοντες terwijl ze (hun) rekenen (en) astronomie (en) geometrie en muziek onderwijzen / door hun te onderwijzen;	
getal(len)	<u>1</u>
overweging(en) / reden(en) / rede / verstand / gedachte(n)	<u>0</u>
duidelijk maken	<u>1</u>
instuderen / opvoeren / bestuderen	<u>0</u>
hen die onderwijzen / leren	<u>0</u>
Kolon 33	
Maximumscore 2	
παρά δ' ἐμὲ ἀφικόμενος (maar) wanneer / omdat hij bij mij komt / gekomen is	
wanneer hij bij me komt (tegenstelling niet uitgedrukt)	<u>1</u>
in strijd met / vanaf / van de kant van	<u>0</u>
langs	<u>1</u>
hij staat tot mijn beschikking	<u>0</u>
hoewel	<u>0</u>
toen hij bij mij kwam	<u>0</u>
Ook indien in kolon 24 overeenkomstige fouten zijn gemaakt, dit hier opnieuw aanrekenen.	
Kolon 34	
Maximumscore 2	
μαθήσεται οὐ περὶ ἄλλου του (dan) zal hij niet (over) iets anders leren	
hij leert	<u>1</u>
hij leerde / heeft geleerd	<u>0</u>
hij / het / er zal geleerd worden / werd / wordt geleerd	<u>0</u>
zeer / in hoge mate	<u>0</u>
Indien ook in kolon 36 en 38, opnieuw aanrekenen, tot een maximum van 4 scorepunten.	
een ander / iemand anders / anderen	<u>0</u>
het andere / de andere	<u>0</u>
Kolon 35	
Maximumscore 2	
ἢ περὶ οὗ ἦκει. dan waarvoor hij komt / gekomen is.	
meer dan	<u>0</u>
of	<u>0</u>
horen / zenden / gebeuren	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 36	
Maximumscore 2	
Τὸ δὲ μάθημά ἐστιν εὐβουλία περὶ τῶν οἰκείων, Wat hij leert is / de les gaat over (de) welberadenheid met betrekking tot zijn eigen zaken / het huishouden,	
Niet fout rekenen: Welberadenheid over is het onderwerp	
wetenschap	<u>1</u>
mathesis / mathematische wetenschappen	<u>0</u>
welberaden / vol overleg	<u>0</u>
zeer / in hoge mate	<u>0</u>
huizen / huisgenoten / slaven / verwanten / vaderland(s) / passend	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 3	
ὅπως ἂν ἄριστα τὴν αὐτοῦ οἰκίαν διοικοῖ, hoe hij het best zijn (eigen) huis / huishouden kan beheren / bewonen / behandelen / verzorgen,	
Niet fout rekenen: moet / zal beheren / beheert	
de beste(n) / sterkste(n) / dapperste(n) / adel / ontbijt	<u>0</u>
het sterkst	<u>2</u>
het huis (αὐτοῦ niet vertaald)	<u>2</u>
hetzelfde huis / het huis zelf	<u>0</u>
zijn familie	<u>2</u>
thuis de staat besturen	<u>0</u>
(zich) verschaffen / afzonderlijk bewonen	<u>0</u>
Kolon 38	
Maximumscore 2	
καὶ περὶ τῶν τῆς πόλεως, en met betrekking tot (de dingen van) de stad / staat,	
ook met betrekking tot	<u>1</u>
zeer / in hoge mate	<u>0</u>
(de) mensen van / in de stad	<u>0</u>
hemel / oorlog / grijs	<u>0</u>
Kolon 39	
Maximumscore 3	
ὅπως τὰ τῆς πόλεως δυνατότατος ἂν εἴη καὶ πράττειν καὶ λέγειν. hoe hij het best in staat zou kunnen zijn / kan zijn / is de dingen van de stad te doen en te bespreken / zeggen / met betrekking tot de dingen van de stad te handelen en te spreken.	
(de) mensen van / in de stad	<u>1</u>
Ook indien in kolon 38 dezelfde fout is gemaakt, hier opnieuw aanrekenen.	
met betrekking tot de stad (τὰ niet vertaald)	<u>2</u>
hoe de dingen van de stad het best in staat zouden zijn	<u>0</u>
hemel / oorlog / grijs	<u>0</u>
Indien ook in kolon 38, hier opnieuw aanrekenen.	
in staat / meer in staat	<u>2</u>
hoe het het beste mogelijk is	<u>2</u>
ook te doen en te bespreken / zeggen	<u>2</u>
hoe hij het best in staat kan zijn en doen en spreken	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 40	
Maximumscore 2	
Ἔρα, ἔφην ἐγὼ, ἔπομαι σου τῷ λόγῳ; (Dus) begrijp ik, zei ik, jouw woord(en) / overweging(en) / betoog / theorie / (leer)stelling / gedachte(n) / verhaal goed?	
(Dus) ik begrijp je verhaal goed (niet vragend)	<u>1</u>
gebed / wens / bid	<u>0</u>
verschijnen / tonen / overblijven	<u>0</u>
door jouw woord / jou door je woord	<u>0</u>
in schijn	<u>0</u>
motief / getal / achting / gerucht / rekening / spreuk	<u>0</u>
Kolon 41	
Maximumscore 3	
Δοκεῖς γάρ μοι λέγειν τὴν πολιτικὴν τέχνην (Want) jij schijnt (mij) te spreken / ik denk dat jij bedoelt / spreekt over de kunst / vaardigheid om de stad te besturen / van de staatsman	
jij meent / denkt / gelooft / besluit	<u>0</u>
ik besluit	<u>0</u>
jij schijnt tot mij te spreken over	<u>2</u>
zeggen	<u>2</u>
lezen	<u>1</u>
dat de kunst om de stad te besturen spreekt / zegt	<u>0</u>
schoolvak van burgers	<u>0</u>
Kolon 42	
Maximumscore 2	
καὶ ὑπισχνεῖσθαι ποιεῖν ἀνδρας ἀγαθοὺς πολίτας. en te beloven / met klem te verzekeren / er voor in te staan mannen tot goede burgers te maken.	
Niet fout rekenen: op je te nemen	
jij belooft	<u>1</u>
te doen beloven	<u>0</u>
beschouwen als	<u>0</u>
goede burgermannen / burgers te maken	<u>1</u>
burgermannen / burgers goed te maken	<u>1</u>
goede mannen burgers te maken	<u>0</u>
dat mannen goede burgers maken	<u>0</u>
Kolon 43	
Maximumscore 2	
Αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτό ἐστιν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὸ ἐπάγγελμα, Dat (inderdaad / dus) is precies, zei hij / Protagoras, Sokrates, de boodschap / belofte,	
niet	<u>0</u>
precies hetzelfde	<u>0</u>
ik zei	<u>0</u>
verschijnen / tonen	<u>0</u>
Indien ook in kolon 40, hier opnieuw aanrekenen.	

Kolon 44**Maximumscore 1**

ὁ ἐπαγγέλλομαι.

die ik verkondig / aanbied / beloof / aankondig / openlijk bekend maak / voorstel.

dat beloof ik

0

berichten / bevelen

0

die verkondigd wordt (zonder: door mij)

0

Einde